

CAMP DAVID PASLAPTYS JAUDINA VOKIEČIUS

IKE KARTOJĄ NIKITOS ŽODŽIUS: "V. BERLYNO PADĖTIS-NENORMALI"

DAROMOS IŠVADOS, KAD PREZIDENTAS SUTINKA KEISTI

WASHINGTONAS. — D. C. Apie Berlyno padėties nenormalumą pirmas pradėjo kalbėti Nikita Chruščevas savo ultimatyvinėje notoj, pasiųstoj JAV, Anglijai ir Prancūzijai pereinų metų lapkričio 27 dieną.

Korespondentai, kurie dalyvaavo Baltųjų rūmų spaudos konferencijoje pirmadienį, įsidėjo šiuos žodžius į galvą ir širdį, kai juos išgirdo iš prezidento Eisenhowerio.

Jeį prezidentas laiko Vakarų Berlyno padėtį nenormalią, jis tuo pasisako už jos pakeitimą.

Kaip jie sutvarkys Berlyną?

Ilgų savaitę užsienio reikalų ministrų konferencijoje Ženevoje Sovietai siūlė Berlyną paversti "laisvu miestu", siūlė paversti jo priežiūrą tai Jungtinėms Tautoms, tai neutralių šalių grupei, tai didžiosioms šalims, priimant jį tarpą ir Sovietų Sąjungą.

Vakarų ministeriai šiuos pasiūlymus atmetinėjo. Kaip sutarė Ike ir Nikita pakeisti Vakarų Berlyno padėtį, tebėra paslaptis. Ir vienas ir kitas, korespondentų paklaustas, jautėsi lyg ant kojos užmintas ir išsiskinėjančiai atskinėjo, kad visko negali tuoj pasakyti.

"Kadangi tai yra susitarimas tarp dviejų individų, atrodo, kad man neprisidera atskleisti šiuo klausimu ką nors daugiau", atsakė prezidentas į AP korespondento Marvin Arowsmith klausimą.

Nikita nieko nepažadėjo

Charles Roberts, Newsweek korespondentas, norėjo patirti, ar Chruščevas pažadėjo derybų eigoj arba kada nors ateity nebevertoti jokio spaudimo Berlyno reikalui.

Prezidentas Eisenhoweris atsakė vėl išsiskinėjančiai: "...Aš manau, kad pareiškimas, kurį perskaičiau, viską pasako, ir toliau nenoriu aiškintis".

Nežino, kuo baigsis derybos

AP korespondentas John Scall irgi grįžo prie paslaptingojo Berlyno klausimo.

"Ponas prezidento", jis klausė, "kai mes pradėsime naujas Berlyno derybas, ar mes vadovausimės senais standartiniais principais, kaip anksčiau, būtent, kad kiekvienas sprendimas privalo garantuoti Vakarų teises ir apsaugoti Vakarų Berlyno laisvę?"

Prez. Eisenhoweris: Aš negaliu duoti jokių šios rūšies garantijų ir dėl paprastos priežasties, kadangi aš nežinau, koks sprendimas gali pasirodyti pagaliau priimtinas, bet teks pradėti derybas šiais principais. Situacija yra nenormali. Ji susidarė paskubomis, per taikos paliaubas, po karo. Joje keistu būdu kiek žmonių, tam tikras skaičius laisvų žmonių, atsidūrė labai keblioj padėty. Dabar mums reikia surasti sistemą, kuri būtų tikrai priimtina visiems anos srities žmonėms, įskaitant tuos, kuriuos tai pirmiausia liečia — vakarinius berlyniečius.

Kada susijungs vokiečiai?

Šios pavasario Ženevos konferencijoje JAV ir sąjungininkai pradėjo derybas nuo bendro problemų ryšulio iš 7 punktų.

Berlynas buvo surištas su Vokietijos suvienijimu.

Ateinančioje konferencijoje Berlynas bus svarstomas atskirai, o Vokietijos suvienijimas paliekamas ateičiai ("iki graikų kalendru").

Nikita patvirtino Ikes žodžius

Tasso agentūra paskelbė Nikitos Chruščevo pareiškimą, kad prez. Eisenhoweris teisingai nupasakojęs judvieju susitarimą spręsti Berlyno klausimą neribotą laiką ir be jokio spaudimo. Nikita tačiau pridėjo, kad anksčiau ar vėliau Berlyno nenormali padėtis turi būti pašalinta bendru sprendimu.

IŠ VISO PASAULIO

Kitą planetų gyventojai

MASKVA. — Sovietų astronomas Feliks Segal prileidžia, kad kitose planetose gali irgi būti gyventojų, ir dar išmintingesnių už žemės gyventojus. Jis mano, kad jie irgi daro keliones po erdves ir vertėtų su jais susitikti.

Laive nugaišo 120 beždžionių

LONDONAS. — Atidarius britų laivo "Benlmond" lūkus, rasta, kad iš 300 beždžionių, rhesus rasės, 120 nugaišo. Laisvas atplaukė iš Singapores. Keturkojai buvo skirti Roterdamo zoologijos sodui Olandijoje. Narvuose, kur telpa keletą beždžionių, rasta dvidešimt ir daugiau. Vienos nugaišo dėl oro trūkumo, kitos buvo sudraskytos savitarpinė kovoj. Uosto krovėjų vadovas apskundė laivo kapitoną karališkajai gyvulių globos draugijai.

Nikita išskrido į Peipingą

MASKVA. — Sovietų diktatorius Nikita Chruščev antradienį išskrido į Peipingą. Jis ten dalyvaus komunistų pergalės 10 metų sukakties minėjime. Jis aptars su savo draugais Mao Tse-tungu, Chou-En-lai ir kitais tolesnius komunizmo ekspansijos planus, prikabinus JAV prezidentą nespręsti jokio tarptautinio konflikto ginklu.

Ike ilgisi Maskvos

MASKVA. — Sovietų spauda paskelbė prez. Eisenhowerio telegramą, prisiųstą Chruščevui. Ike joje sako, kad jis ir jo šeima nekantriai laukia ateinančio pavasario, kada galės atvažiuoti į Mskvą.

Žudymo vadovėlis už \$3

CHICAGA. — Daily News reporteris-komentatorius Jack Mabley recenzavo naujai pasirodžiusią knygą vardu "Žudyk, kad nenužudytų". Knygos leidėjai, kviesdami jaunimą pasinaudoti šia proga, rašo: "Knygoj išdėstyta muštynių technika su visomis smulkmenomis parodyta fotografijomis. Tai tikras vadovėlis, ne kokia knygpalaikė su nešvariais triukais. Joje parodyta, ką daryti, susitikus su priešiu akis akį". Prie knygos pridėtas visokiausių peilių katalogas.

Paskutinėmis žiniomis iš Japonijos, ten nuo taifūno "Vera" žuvo 2,002 žmonių (apie 1,000 tik viename Nagoya uostamiesty), 2,500 žmonių dingo, 8,073 sužeisti ir 970,000 neteko savo namų.

Nikita pirmą kartą mato aukštus lowos kornus Roswell Garsto ūkyje prie Coon Rapids, Iowa.

MACMILLAN PAGEIDAUJA SKUBIOS 4-RIŲ DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJOS

ANGLAI, PRANCOZAI, ITALAI PATENKINTI IKES PASTANGOMIS PAGERINTI SANTYKIUS SU MASKVA

LONDONAS. — Niekas iš Vakarų vyriausybės vadų nėra taip patenkintas Chruščevo atsilankymu į Ameriką, kaip britų premjeras Harold Macmillan. Jis ne be pagrindo laiko prez. Eisenhowerį savo asmenines diplomatijos, keitimosi vizitais mokiniu. Jis pirmas važiavo šią žiemą į Maskvą pralaužti ledus ir, kaip dabar matome, pralaužė.

Britų premjeras pasiūlyė sveikinimus prez. Eisenhoweriui ir diktatoriui Chruščevui, išreikšdamas pageidavimą susaukti kuo greičiausiai keturių didžiųjų šalių viršūnių konferenciją.

Patenkinti ir prancūzai

Prancūzų vyriausybė ir spauda gana palankiai atsiliepė apie Ikes pastangas pašalinti šaltąjį karą ir pagerinti santykius su Sovietų Sąjunga.

Prieš keletą savaitę prancūzių reakcija vargu būtų buvusi tokia palanki. Prancūzai mano, kad mažu mažiausia iki kito pavasario, iki prezidento kelionės į Maskvą, Sovietai nekels tarptautinių konfliktų.

Kaip su Berlynu?

"Le Monde" ir kiti laikraščiai tačiau norėtų žinoti, kiek toli Ike nuėjo su Nikita beruodžiant dirvą naujai Vakarų Berlyno padėčiai sukurti. Prezidento išsireiškimas, kad dabartinė Berlyno (ir tik Vakarų dalies) padėtis yra nenormali, atmeta kaip argumentas jai keisti ir nurodoma, jog nenormali padėtis yra Sovietų darbas. Ji savaime dingtų, jei būtų pašalinta Vokietijos nenormali padėtis, jos padalinimas.

Italai džiaugiasi vizitu

Eisenhowerio-Chruščevo derybų komunikatas susilaukė palankaus atgarsio visoje italų spaudoje. Šių dviejų vyriausybės vadų pastangas pagerinti Rytų-Vakarų santykius sveikina lygiai demokratiniai, lygiai komunistų laikraščiai.

Japonijos užs. reikalų ministerijos kabineto viršininkas Shiina pasakė, kad praeis dar daug laiko, kol ims tirpti ledai, atšaldę po karo Rytų-Vakarų santykiams.

Paskutinėmis žiniomis iš Japonijos, ten nuo taifūno "Vera" žuvo 2,002 žmonių (apie 1,000 tik viename Nagoya uostamiesty), 2,500 žmonių dingo, 8,073 sužeisti ir 970,000 neteko savo namų.

SSSR diktatorių laiko R. Nixoną "taikos" priešū

Bloga Nikitos nuomonė gali pakenkti viceprezidentui

WASHINGTONAS, D. C. — Ligi šiol būti purvinam iš Maskvos reikė tik gerą pažymėjimą politikui, rašo AP korespondentas. Bet po Ikes-Nikitos išsikalbėjimo gal prasidės nauja era, kurioj griežti antikomunistai, kaip viceprezidentas Nixonas, nebus tinkami kandidatai į prezidentus, galvojama ir tarp jo artimųjų rėmėjų.

"Šaltojo karo žmogus"

Chruščevas, grįžęs į Maskvą, ir pasakodamas savo įspūdžius, gyrė prezidentą Eisenhowerį ir peikė viceprezidentą Nixoną. Nikita patvirtino kad jis pareiškė protestą Eisenhoweriui dėl Nixono kalbos, pasakytos Amerikos dantų gydytojų suvažiavime New Yorke rugsėjo 14 dieną. Nixonas ten kalbėjo, kad amerikiečiai, kad ir mandagiai sutikdami Chruščevą, privalo jam tinkamai atsakyti. Nixonas, būdamas Masvoj parodė naują stilių, kaip kalbėtis su šurkščių diktatoriumi, ogi atsakyti jam tokiu pat tonu, kokiu jis pradedo.

Lodge sutramdė merą Poulson

Iš pradžių daugis amerikiečių taip ir manė laikytis. Los Angeles meras Poulson turėjo nixoniškos drąsos priminti despotui, kad "nei Jūs mus, nei mes jūsų nepalaidosime".

Tironas taip išsikarščiovo, kad pagrasino nutraukti kelionę ir važiuoti namo. Prez. Eisenhoweris įsakė savo įgalotiniui-palydovui amb. Lodge sutramdyti tokius merus ir kitus pareigūnus kaip Poulson. Iš Baltųjų rūmų buvo paskelbtas dar atsisaukimas rodyti sveičiui kuo didžiausią draugiškumą.

Nikita tada pasidarė dar arogantiškesnis. Tokiu išbuvo iki pat išvažiavimo dienos, kada, pasinaudodamas NBC televizija, iškalbėjo į tį valandą visus sutirštintus komunistų melus apie jų karalystės "laime, teise, gerove, laisvę".

Trečias "Pabaltijo turistų sąskrydis"

šiemet įvyko Aukštadvario apylinkėse. Atidarymo parade išsiriavię daugiau kaip 800 turistų. Turistus sveikins seniausias Pabaltijo turistas, klaidėdintis Liudas Alseika. (E).

BONAI, BERLYNUI TENKA IR TOLIAU PASITIKĖTI JUNGTIMĖM VALSTYBĖM

BET PREZIDENTO PAREISKIMAS, KAD JIS NIEKO NEGALI GARANTUOTI, "PRITRENKĖ" NEMAŽA AMERIKOS DRAUGŲ

BONA. — Berlyno, Vokietijos klausimai priklausė prie pagrindinių derybų temų Camp David trijų dienų pasikalbėjimuose tarp JAV prezidento ir Sovietų diktatoriaus. Šie klausimai, norint, buvo lengvai suderinti su judvieju pareiškimu, jog jiedu nelies trečiųjų šalių (taip Nikita atsiliepė, kai Ike paminėjo komunistų revoliuciją, remiama Šiaurės Vietnamo, Laoso karalystėje).

Ike drąsesnis už Harry Trumaną

KANSAS CITY, Mo. — Senatorius Symington (dem., Mo.) pasakė, kad Harry S. Truman, būdamas prezidentu, nebūtų drįsęs pasikviesti Staliną į Baltuosius rūmus.

Jeį jis būtų tai daręs, kongresas būtų iškėlęs jam nušalinimo bylą, tvirtino senatorius, vienas iš būsimų kandidatų į prezidentus.

Prez. Eisenhoweris tos baimės, kad demokratų valdomas kongresas iškels jam bylą, neturėjo, ir matyti, su rimtu pagrindu. Jis tuo reikalu buvo susikalbėjęs su abiejų rūmų vadais kongrese ir gavęs jų pritarimą.

Nikita Chruščevas irgi buvo nustebintas generolo Eisenhowerio politine drąsa. Už tai jis prezidentą išgyrė, kalbėdamas Maskvoje, ką tik grįžęs iš Washingtono.

Chruščevo viešnagė-komunizmo triumfas

Kongreso komitetas pradėjo skelbti biografines žinias

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso priešamerikinės veiklos komiteto pirmininkas Francis Walter (dem., Pa.), išvažiavęs namo Eisenhowerio sveičiui, paskelbė, ką vizito reikalui pasakė Sovietų ir komunizmo ekspertai, būtent, kad Chruščevo viešnagė buvo "baisus komunizmo laimėjimas, jų didžiausias triumfas pokariniais metais".

400,000 lavonų per metus

Šis kongreso komitetas susilaukė nuo anksčiau surinktų dokumentų skelbimo apie Chruščevą praeitį, kol prezidento sveičias nebuvo baigęs kelionės po Ameriką. Pirmadienį komitetas jau paskelbė dalį turėtų dokumentų, pavadintu "Chruščevo nusikaltimai".

K-to pirmininkas Walter jį pavadino kruviniausiu tironu, ukrainiečių, vengrų ir kitų pavergtų tautų skerdiku. 1937 metais Stalinas jį pasiuntė į Ukrajiną kaip savo dešiniąją ranką prabaigti kaimiečių pasipriešinimą kolchozinei sistemai. Chruščevas vien tais metais išžudė Ukrainoj 400,000 žmonių. Kitų metų "valymo" darbuose jis likvidavęs dar daugiau ukrainiečių.

Gavo kvietimą veltui

Vienas iš Readers Digest žurnalo redaktorių, Eugene Lyons, buvęs jaunystėj komunistų simpatikų, ir Tasso korespondentų, pareiškė, kad Chruščevas už kvietimą į Ameriką būtų sumokėjęs labai didelę kainą. Bet to nereikėjo. Jį pakvietė veltui. Užteko pagrasinti, kad jis ruošiasi išvaryti vakariečius iš Berlyno.

New York Times korespondentas Sydney Gruson rašo iš Bonos: "Atsargus optimizmas, kuriuo Vakarų Vokietija sutiko sekmdienį Eisenhowerio-Chruščevo komunikatą, užleido vietą sėmišui ir susijaudinimui, kuri sukėlė prezidento Eisenhowerio pareiškimui pirmadienį apie Berlyną".

Berlyniečių drąsos šaltinis

Pagrindinių faktorių vakarinių berlyniečių tvirtam laikymuisi prieš komunistus, buvo įsitikinimas, kad Amerika visad garantuos jų laisvę, rašo Gruson. Dėlto, kad prezidentas pasakė savo spaudos konferencijoje, kad jis negali duoti jokių garantijų Berlyno reikalui, Bonoj ir Vakarų Berlyne pasireiškė baimingas nustebimas.

Vakarų Berlyno atstovas pareiškė, kad miestas ir toliau pasitiki JAV bei kitų sąjungininkų garantijomis išlaikyti laisvę.

Įtartin Herterio pareiškimai

Juo Amerika dažniau aiškina, juo vokiečiams kyta įtarmų, kad pasiaiškintimais slepia naujas nuolaidas Sovietams vokiečių sąskaita.

Washingtonas rado reikalą paaiškinti, ką reiškia Herterio pasakymas užpėreitą antradienį, jog "JAV neturi nieko prieš, jei Sovietų Sąjunga pasirašytų atskirą taikos sutartį su Rytų Vokietiją". Būkstaujantiems vokiečiams buvo paaiškinta, jog tai nereiškia JAV nusistatymo pakeitimo Berlyno klausimu.

Su laiku paaiškės daugiau

"Frankfurter Allgemeine Zeitung" rašo, kad turės praeiti keletą savaitę, o gal ir mėnesių, kol paaiškės, kas buvo paslėpta rūpestingai suredaguotame Ikes-Nikitos derybų komunikate.

Dienraštis tačiau pastebi, kad pasaulis iš esmės nepasikeitė ir nepasikeič dėl pereinamo savaitgalio pasikalbėjimo Camp Davide.

Kanceleris Adenaueris pasakė krikščionių demokratų partijos komitete, jog Chruščevo vizitas dar kartą parodė, jog Vokietijos ateitis gali būti pagrįsta tik Vakarų šalių, įskaitant ir Amerikos solidarumu.

Jis priminė senatoriaus Fulbright įspėjimą Vakarų šalims neužleisti ginklavimosi. O senatorius (užs. k-to pirmininkas) esąs protingas vyras.

Gimnaziją baigus — į kolchozą

Kursųjį vidurinė mokykla šiemet išleido 140 abiturientų. Kiap praneša Vilniaus radijas, didžioji abiturientų dalis nuėjo į kolchozus. (E).

ATLANTIC CITY, N. J. — Per keletą savaitę čia mirė 11 žmonių melega liga (encephalitis). Gydytojai mano, kad ligą atnešė uodai iš tropikų sričių.

Laiškas iš Vokietijos

Rašo Luebecko lietuvių veikėjas

Šiuo tarpu naujienos iš mūsų visuomeniško gyvenimo ir veiklos yra tokios:

Kaip kasmet, tai taip ir šiemet minėjome Tautos šventę. Tą pat dieną vakare įvyko koncertas, kurio programą atliko jau spėjus išgarsėti tenoras Leonas Baltrušaitis. Jis dainavo studijas eina Vienoj, Austrijos sostinėje. Jo žmona net pat studijuoja piano skambinimą. Juos jau yra tekę kartą girdėti koncertuojant. Tai buvo per šiuo metų koncertą Vasario šešioliktąjį minint Hamburgę. Dabar Baltrušaitis padarė sirprizą Luebecko lietuviams. Išrodė, kad abu padarė gerą progresą. Tai Amerikos lietuviams. Netrukus jūs ten Amerikoj susilauksite pirmos klasės solisto ir pirmos klasės pianistės.

Po koncerto Mamaičio sveitainėje įvyko bendros vaišės. Jose dalyvavo p-naį Baltrušaitis, programos rengėjai ir visi programoj buvusieji. Vaišių metu iš Belgijos atvykęs magikas Norkus palinksmo susirinkusius įvairiausiais špomis, monais, triukais, pokštais.

Į pokylį buvo atvykę iš Hamburgo Lingių šeima su sūnum abiturientu, o iš Neustadt-Holst. Morta Pareigienė. Iš Niendorf-Ostsee buvo W. Vanagas. Ta proga jaunimas gražiai pasiūlo ir padainavo. Apie vidurnaktį visi svečiai ir viešnios skirstėsi kupini malonių įspūdžių.

Galima pripažinti, kad šiuo metų Tautos šventės minėjimas mūsų mieste geriau pavyko, negu bet kuriais kitais metais praeityje. Už tai visų pirma pridera mūsų gili padėka ponams Baltrušaitiams, kad sutiko atvykti išpildyti koncertą iš tolimos Vienos. Toliau kitas minėjimo tuzas tai kun. V. Šarka,

I Balfo koncertą

kuris įvyks spalio 4 d. 4:30 v. v. Marijos mokykloj, bilietai gaunami:

1. DAINA, Television Co., 3321 S. Halsted St. Tel. CL 4-5665.
2. B. BRAZDŽIONIS, Radio Television Co. 2646 W. 71 St. Tel. PR 8-5374.
3. A. TVERAS, 2646 W. 69 St. Tel. RE 7-1941.
4. J. SERAFINAS, 4501 South Talman Ave, buv. Penčylos krautuvė
5. MEMENŲ KRAUTUVĖ, 1439 So. 49 Ave., Cicero, Ill.

Bilietus galima rezervuoti. Neatsiėmus prieš koncertą dvi dienas, bus parduodami, nes bilietų pareikalavimas yra didelis.

Balfas

Nereikia nei minėti, kad mes Luebecko lietuviams esame dėkingi K. Rapševičiui už šitokį mūsų tautiečio kapo papuošimą.

Tą pat dieną vakare įvyko koncertas, kurio programą atliko jau spėjus išgarsėti tenoras Leonas Baltrušaitis. Jis dainavo studijas eina Vienoj, Austrijos sostinėje. Jo žmona net pat studijuoja piano skambinimą. Juos jau yra tekę kartą girdėti koncertuojant. Tai buvo per šiuo metų koncertą Vasario šešioliktąjį minint Hamburgę. Dabar Baltrušaitis padarė sirprizą Luebecko lietuviams. Išrodė, kad abu padarė gerą progresą. Tai Amerikos lietuviams. Netrukus jūs ten Amerikoj susilauksite pirmos klasės solisto ir pirmos klasės pianistės.

Po koncerto Mamaičio sveitainėje įvyko bendros vaišės. Jose dalyvavo p-naį Baltrušaitis, programos rengėjai ir visi programoj buvusieji. Vaišių metu iš Belgijos atvykęs magikas Norkus palinksmo susirinkusius įvairiausiais špomis, monais, triukais, pokštais.

Į pokylį buvo atvykę iš Hamburgo Lingių šeima su sūnum abiturientu, o iš Neustadt-Holst. Morta Pareigienė. Iš Niendorf-Ostsee buvo W. Vanagas. Ta proga jaunimas gražiai pasiūlo ir padainavo. Apie vidurnaktį visi svečiai ir viešnios skirstėsi kupini malonių įspūdžių.

Galima pripažinti, kad šiuo metų Tautos šventės minėjimas mūsų mieste geriau pavyko, negu bet kuriais kitais metais praeityje. Už tai visų pirma pridera mūsų gili padėka ponams Baltrušaitiams, kad sutiko atvykti išpildyti koncertą iš tolimos Vienos. Toliau kitas minėjimo tuzas tai kun. V. Šarka,

kurs sutiko atvykti iš Hamburgo. Jo pamokslai bažnyčioje ir kapinėse šventinant paminklą buvo įspūdingi ir turiningi. Kapinėse ir salėse buvo sugiedota tautos himnas. Kapinės yra puikiai užlaikomos. Jose yra palaidota daug raudonojo ir rudojo teroro mūsų tautos aukų. Todėl mes jas čia ir būreliais ir pasiskirai dažnai lankome.

Tautos šventės minėjimas buvo paskutinis mūsų žymesnis rengimas. Dabar mūsų akys nukreiptos į kalėdinį parengimą. Jei iš Balfos susilauksime paramos, tai turėsime Kalėdų Eglutę su Kalėdų Seneliu.

Oras čia tebėra šiltas ir gražus.

Šachmatai

Neries šachmatų klubo turnyras

Šią savaitę baigėsi Neries šachmatų klubo metinis turnyras. Pirmąją vietą laimėjo Kazys Jankauskas, surinkęs iš 5 galimų 3½ taškus. Visi trys "seniai", turėję teisę žaisti baigminiam turnyre be dalyvavimo preliminariniame, įvykusiame š. m. pavasarį, krito kovoje su K. Jankausku, naujuoju Neries šachmatų klubo čempionu: K. Jankauskas laimėjo po tašką iš meisterio Povilo Tautvaišo, K. Jakšto ir A. Zujaus. Antra vieta atiteko jaunam mūsų ekspertui V. Palčiauskui, surinkusiam taip pat 3½ taško, bet atsilikusiam nuo K. Jankausko laimėtų taškų įvertinimu. V. Palčiauskas pralaimėjo partiją meisteriui P. Tautvaišui ir sužaidė lygiomis su K. Jakštu. Bet už tai jis laimėjo tašką iš K. Jankausko. Tuo būdu, nors klubo meisterio vardą laimėjo K. Jankauskas, bet juodu dalijasi pirmuosius du piniginius prizus pusiau. Toliau seką P. Tautvaišas ir K. Jakštas su 3 taškais, A. Zujus su 1½ taško ir P. Šalkauskas su ½ taško. Tad jaunimas triumfavo. Šiaip ar taip, bet meisteris P. Tautvaišas ir stiprus ekspertas K. Jakštas sužaidė žymiai žemiau savo tikrojo pajėgumo. Kai turnyro pradžioje aš pasakiau P. Tautvaišui, kad jis privalo laimėti šį turnyrą ir kad aš neturiu dėl to jokių abejonių, tai mūsų meisteris pusiau juokais, pusiau rimtai atsakė:

— Taip, bet, deja, aš nematau čia pasiryžusių be kovos paaukoti tašką!

Naujasis klubo meisteris pelnytai laimėjo pirmąją vietą, padaręs daug kovingumo ir pasiryžimo.

Turnyro, oficialiai prasidėjusio praėjė šeštadienį Jaunimo Centre, nuotaika buvo sudrumslinta tragiško įvykio: penktadienį, rugsėjo 18 d., 5:00 val. vakaro Community ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos mirė vienas iš aktyviausių mūsų klubo šachmatininkų dipl. inž. statybininkas Pranas Kalvaitis, dar pavasarį dalyvavęs preliminariniame turnyre. Baigminio turnyro dalyviai ir sekcijos pirmininkas V. Karpuska pagerbė velionio atmintį, nusisūdamai rožių vainiką. Laidotuvėse dalyvavo V. Karpuska, P. Tautvaišas, K. Jankauskas ir A. Zujus su ponomis. Visi keturi pagerbė savo mieląjį draugą nunešdami jį į amžinojo poilsio vietą.

Neries šachmatininkų susirinkimas šaukiamas penktadienį, š. m. spalio 2 d. apie 7 val. vak. Jaunimo centre. Trumpoje dienotvarkėje numatyta: valdybos rinkimai, rudens bei žiemos sezono atidarymas, žaibo turnyras ir kiti reikalai. Ne tik nariai, bet ir visi besidomintieji kviečiami atsilankyti.

Ta pačia proga Neries šachmatininkai dėkoja Jaunimo Centro šeiminkams, — ypač kun. Kubiliui — už leidimą naudotis patogiomis patalpomis, rengiant žaidimus ir šaukiant susirinkimus.

Kandidatų turnyras Jugoslavijoje. Paskutinėmis žiniomis, gautomis iš Bledo žaidėjų turnyrinė lentelė atrodo šitaip: 1. P. Kerės + 8½-3½; 2. Tal +

SOCIALDEMOKRATŲ SUSIRINKIMAS

L. S. S. 4-tos kuopos susirinkimas įvyks šių metų rugsėjo 30 dieną, 7:00 valandą vakaro, NAUJIENŲ patalpose, 1739 So. Halsted St. Susirinkime bus pasirušta Chicago Lietuvos Tarybos konferencijai — bus renkami atstovai ir kt. Visi nariai kviečiami būtinai dalyvauti.

—VALDYBA.

8½-1½; 3. Petrosjan + 8-5; 4. Gligoric + 7-5; 5. Benko + 5-8; 6. Smyslov + 4½-7½; 7. Fischer + 4-8 ir 8. Olafsson + 3½-7½. L. entelė nėra tobula, nes kai kurie dalyviai nespėjo baigti visų partijų po 13 ratų.

—A. Zujus.

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Cicero prad. mokyklose mokins svetimų kalbų

Cicero švietimo taryba padarė nutarimą pradėti tyrimą, kaip plačiau įvesti elementarines mokyklose svetimų kalbų mokymą. Nutarimą pravedė vienas tarybos narys, Joel Luporini, tvirtindamas, kad po vieną svetimą kalbą mažiausiai turėtų kiekvienas amerikietis mokėti. Nors jis nerekomendavo, kurią kalbą, bet Luporini nuomone, ispanų kalba yra pagrįdinė kalba daugelyje pietinės Amerikos kraštu, tad ispanų kalba būtų praktiška ir JAV daugiau mokėti.

Laiškų rašymo savaitė

22-ji metinė Laiškų Rašymo Savaitė skelbiama nuo spalio 4 iki spalio 10 d., praneša JAV paštų virš. Arthur E. Summerfield. Per tą savaitę raginama rašyti laiškus ir atsiminti tuos draugus, gimines ir negimines, kurie laišku laukia nesulaukia. Paraginimai rašyti laiškus išstatyti visose krašto 36,000 pašto įstaigose ir kt. vietose. Pašto viršininkas ragina per šią savaitę parašyti ir JAV kariams užjūriuose, ligoniams ligoninėse, seneliams prieglaudose ir draugams ir giminiams sveturiose kraštuose.

Metų "vandalai"

Vis labiau didėjantis "parkinimo metrų" apiplėšėjimas privertė Cicero valdžios pareigūnus atkreipti į tą negerovę rimtą dėmesį. Miestelio klerkas Jerry Justin pareiškė, kad "vandalizmas" yra tiek pribrendęs, jog reikalauja "drastiškos akcijos". Metrų išplėšimas ypatingai padidėjęs palei Roosevelt Road tarp 59th Ave. ir Austin Blvd., ir palei Cermak Road, tarp 59th ir 61st gatvių. Vietomis "vandalai" vartoja knijus ir didžiulias reples, metrams išlaužti arba ferverkerų "bombas" metrų dangčiams išsprogdinti.

Norintiems patapti laivyno karininkais

JAV laivyno personalo šefas adm. H. P. Smith praneša, kad ateinančio gruodžio 12 dieną įvyks atranka kandidatų į Laivyno rezervu karininkų apmokymo Korpusą. Prašymai turi būti įteikti dar prieš ateinančio lapkričio 14 dieną.

Minėtas korpusas — Naval Reserve Officers Training Corps — sutrumpintai NROTC — gerai atrinktiems studentams teikia gerą progą pasidaryti Laivyno ir Marinių korpusų karjeros karininkais, suteikiant veltui knygą, mokslo išlaidas ir tučios išlaidas, be to dar duodant po

"Pirmyn" 1909-1959 m. sukaktūvinis koncertas

Šiuo tik priminama, kad visuomenė neužmirštų, jog nebe už ilgo seniausios Chicagoje ir pasaulyje lietuvių choras "Pirmyn" švenčia savo aukštinį 50 metų amžiaus jubiliejų. Jubilėjus bus atšvęstas didele dainų švente — Jubilėjiniu Koncertu, kuris įvyks Maria High, sekma-dienį, spalio 25 dieną, 3 val. po pietų, koncertui grieš simfoninis orkestras ir bus žymių svečių solistų, bet keli ir kas jie, dar nesakoma.

Choro repeticijos ir dabar jau vyksta Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. kas penktadienį nuo 8 val. vakaro. Nauji nariai kviečiami prisidėti.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Lanksmumo arba lūdesio valandogė Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKAS
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama: Viskas Pasaulio Daliai
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvoms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

URBA Gelininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

John F. Eudeikis
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga.
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: Yards 7-1741 — 1742
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440

Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9

Koplyčios visose miesto dalyse

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMI VIETA
REpublic 7-5600 REpublic 7-5601

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139
ALFRED VANCE
1424 SO. 50th AVE., CICERO
Phones: Olympic 2-5245 — Townhall 3-9687
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: CCommodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET Phone: Yards 7-0781
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: Yards 7-3401
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - naujaisi kraustymo traukai
Ilgu metu patyrimas - Pigus ir šalinimas patalavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2021 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WIlbrook 5-9209

RUOSIAME KELIONES PO VISĄ PASAULI
Lėktuvais, garlaiviais ir busais vežame ekskursijas į Europą, Rusiją, Afriką, Pietų Ameriką, Kanadą ir kitus kraštus pigiomis kainomis. Teikiame tikslias žinias, siunčiame palydovus. Kreipkitės į laišku arba žodžiu į Chicagoje vienintelę lietuvių kelionių agentūrą
WIDE WORLD TOURS, INC.
EVERGREEN PLAZA (95th and S. Western Ave.)
Phone: GA 2-0640 — Walter Rask-Rascauskas

Visuomet mokėjome aukštus dividendus
DABAR JUOS DAR PADIDINOME
1/2%
TAUPTYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI
Keisiuome čekius. Perkam ir parduomame vaisybių bonus.
VISOS SENTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.
CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prec. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

MIDLAND PER 40 METŲ VISI LIETUVIŠKI KŪNONŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
Savings and Loan Association
Mes mokame Aukštą Dividendą
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Paskolos namams pirkti
Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvas mėnesiniai apmokėjimai, nuošimtis nuo 4½ iki 6.
TAUPTYTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS
INDĖLIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:30 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

POVILAS NESTECKIS
Gyveno 3422 So. Emerald Ave.
Telef.: YARDS 7-5337
Mirė 1959 metų rugsėjo 28 dieną po pietų. Gimęs Lietuvoje, Telšių apskrity, Rietavos parapijoje, Jautenių kaime.
Amerikoje išgyveno 49 metus.
Paliko nullūdę žmona Emily, pagal tėvus Konecius; dukte Bernice Riley, žentas William, sūnus James, marti Stella, 2 anakai, 2 pusbroliai: William Sandarga ir jo šeima ir James Sandarga, švogerkas Bessie Masilijunas, jos vyras Alex ir kiti giminės Amerikoje; Lietuvoje liko 4 seserys: Ona, Amelija, Maria ir Izabella, brolis Antanas ir jo šeima.
Priklausė Chicago Lietuvos ir Teisybės Myletojų Draugijoms.
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 S. Lituania Avenue.
Ketvirtadienį, spalio 1 dieną, 8:30 valandą ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Povilo Nesticke gimines, draugai bei pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam pagastinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nulūdę lieka:
Zmona, Dukte, Sūnus ir kiti Giminės.
Laidotuvių direkt. Antanas M. Phillips. Tel.: Yards 7-3401.

IS OAKVILLĖS PADANGĖS

Iš Lietuvos Oakvillės istorijos

Šeštadienį, rugsėjo 19 dieną, pas Olgą ir Otoną Krygerius su-ruoštas jaukus subuvimas da- vė progos prisiminti lietuviš- ką Oakvillę, kuri prieš keletą metų buvo gan garsi lietuviško- je spaudoje. Elžbietos ir Augus- to Frenzelių vaišingoj pastogėj susitelkę pokariniai lietuviai atėiviai Oakvillėje buvo išvy- tę gan gyvą visuomenišką veiks- lą. Oakvillėje vyko socialdemo- kratų organizuojamos patrauk- lios gegužinės, į kurias suplauk- davo šimtai Toronto ir Hamilto- no lietuvių. Čia veikė kurį lai- ką ir kaminskiųjų socialdemo- kratų organizacija bei lietuviš- ką mokyklėlę ir eilė kitokių pa- rengimų ir paminėjimų. Fren- zelynėj, kaip Frenzelių farma buvo vadinama, porą vasarų vie- šėjo ir profesorius Steponas Kai- rys-Kaminskas. Lankėsi ir Ki- pras Bielinis ir eilė kitų žimo- vū visuomenininkų.

Be visa tai priklauso istori- jai. Ten, kur buvo Frenzelių farma, — šiandien stovi puiki valstybinė mokykla. Likusieji farmos plotai apstatyti naujų namų. Frenzelynėj gyvenę atėi- viai išsiskirstė po gražiąją Oak- villę ir gyvena nuosavuose na- muose. Krygeriai, kurie taipgi gyveno Frenzelynėj, subuvimą suruošė nuosavoje pastogėje. Nors tas subuvimas buvo su- ruoštas kaip išleistuvės grįž- tančiai Europon Olgos Kryge- rienės motinai Kropstaitienei ir išvykstančiai į gailėstingųjų se- serų mokyklą vyresnei Kryge- rių dukrai Irenai, bet susirinkę svečiai negalėjo tylomis praeiti pro Frenzelynės lietuviškąją is- toriją.

Dr. Pranas Ancevičius pasa- kojo susirinkusiems "pasaką" apie tą vietovę, nušviesdamas būdingesnius netolimos praei- ties momentus. Augustas Fren- zelis, kurs šiandien yra tabokin- ninku farmeriu, tą "pasaką" pa- pildė įžanga, nušviesdamas, kaip jisai, kaip pirmutinis lietuvis, apsigyveno Oakvillėje ir augi- no viščiukus, ir kaip vėliau viš- čiukus pakaitė "dypukais" ir vištinką pavertė gyvenamąja pastogė benamiams atėiviams.

Tame vištinkoje gyveno Ancevi- čių šeima, Krygerių, Žiūraičių, Ramonų ir taip toliau. Ta pro- ga prisiminta ir pirmutinės ves- tuvės prisiminke, kurios buvo Reginos Ramonaitės ir Jono Žiūraičio vestuvėmis. Tai buvo malonūs prisiminimai pionieriš- kųjų dienų tų visų, kurie per-ėjo Frenzelių pastogę.

Jaunimas apleidžia Oakvillę

Nors daugumas vyresniųjų, perėjusių per Frenzelynę, tebe- gyvena Oakvillėj, kur jau spē- jo giliau įleisti šaknis, jaunimas pamažu apleidžia tą ramią ir malonią vietovę.

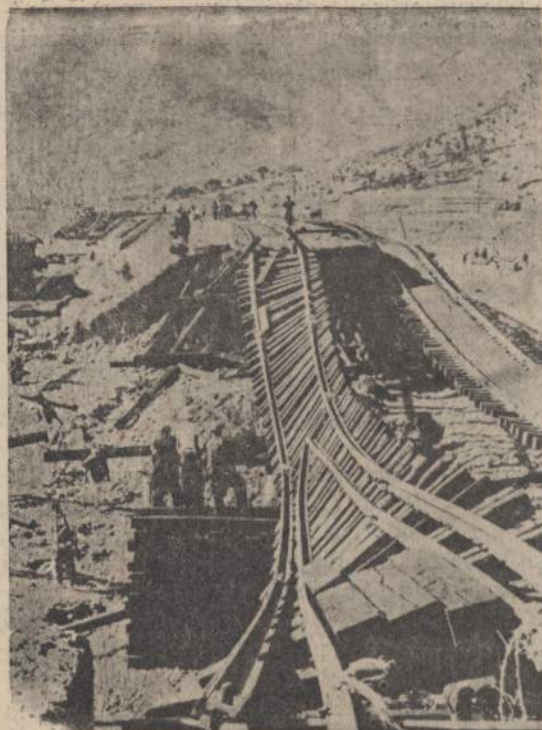
Pirmieji išskrido Ancevičių vaikai. Jų vyresnioji duktė In- grida, 1956 metais su pasižy- mėjimu baigusi Toronto univer- sitetą, tų pat metų rudenį iš- vyko Vakarų Vokietijon į Hei- delbergo universitetą, kur kaip Bonnos vyriausybės stipendiatė gilino studijas vokiečių ir rusų kalbose. Gyvendama Heidelber- ge 18 mėnesių, jinai aplankė Italiją, Šveicariją, Ispaniją, Prancūziją, Skandinavijos krās- tus, Vakarų Berlyną ir Angli- ją. Grįžusi Kanadon 1958 metų vasario mėnesį dirbo kurį lai- ką Toronto vakariniame dien- raštyje "The Telegram". Tų pat metų rudenį ištekėjo už naujo- zelandiečio Dereck Cunnigham-Blank ir kiek vėliau persikėlė pas savo vyrą į San Francisco, Calif. Tenai dirbo San Francis- co dienraštyje "The Chronicle", vedama vaikų skyrių. Nuo rug- sėjo 15 d. 1959 metų pakviesta dėstyti vokiečių kalbą Barclay College, Californijos universite- te, kur kartu ruošiasi lingvis- tikos doktoratui.

Antroji Ancevičių duktė Saul- lė šių metų pavasarį su pasi- žymėjimu baigė psichologijos vadinamąjį "honor course" To- ronto universitete ir per vasarą praktikavosi valstybiniame On- tario Hospital Kingstone. Tai didžiausia Kanadoje psichiatri- nė ligoninė, kurios psichiatri- jos departamente darė eksperi- mentus du profesoriai: dr. Payne ir dr. Inglis iš garsiosios Maudsley Clinic University of London. Abu tie profesoriai pa-

kviesti Queens University King- ston vadovauti psichologijos ka- tedrai. Kadangi Ancevičiūtė padarė daug gamų savo dar- bo srityje ir praktiką atliko su pasižymėjimu, jai buvo suteik- ta Ontario provincijos vyriausy- bės stipendija iš "Mental Health Grant" tolimesniam studijų gi- linimui jos mėgiamoje srityje. Ta stipendija apmoka visas to- limesnio mokslo išlaidas ir visą pragyvenimą. Ryšium su tuo Saulė atsiveikino su Oakvillę rugsėjo 20 d. ir persikėlė į King- stoną, kur profesorių Payne ir Inglis vadovybėje tęs savo stu- dijas ir ruošis įsigijimui Master Degree psichologijos srityje.

Ancevičių sūnus Jonas, kurs nuo pereinū metų yra Kanados krašto apsaugos ministerijos stipendiatu ir mokosi College Mi- litaire Royal de Sait-Jean Que- bec provincijoje, gerai baigė pa- nekošiamąjį kursą ir pradėjo ty- nėti Kanados West Point antruo- sius mokslo metus. Po pirmųjų metų studijų sėkmingai išlaikę egzaminus mokiniai buvo ve- žiojami per septynias savaites po plačiąją Kanadą tikslu supa- žindinti juos su Dominijos ka- riškais įrengimais ir visokiomis mokslinio tyrinėjimo instituci- jomis. Be to, Jonas su Ame- rikos karinės aviacijos pagalba turėjo progos aplankyti šią va- sarą savo seserį Ingridą, gyvenan- čią San-Francisco ir visą eilę vietovių Amerikoje, kaip New Orleans ir t. t. Iš viso jis apkeliavo 18,000 mylių. Būda- mas San Francisco ir Vancouve- ry skaitė savo poeziją vadinam- miejiems bitnikams. Jo poetiš- ki talentai buvo didelė ir ma- loni staigmena tiek akademijos vadovybei, tiek ir tėvams.

Iš kitų buvusių juosios kas- tos Frenzelynės gyventojų, apleidusių Oakvillę, tenka paminė- ti Ramanauską Vytorį, kuris, baigęs Oakvillės vidurinę mo- kyklą, tęsia akademines studijas McGill universitete, Montrealy; Krygerių Ireną, kuri išvyko gail- estingųjų seserų kursų lanky- čia į Guelph ir Rimkų Beatricę, kuri eis į gailėstingųjų seserų mokyklą Hamiltone. Be to, iš jaunimo, perėjusio per Frenze- lynę ir besimokančio Oakvillės vidurinėj mokykloj, tenka su-

Taifunas 110 mylių per valandą vėjo greičiu suardė geležinkelio liniją ties Taegu, Korejoje, pakelį tarp Seoul ir Pusan. Darbininkai atstato suardytą pylimą.

žymėti Krygerių jaunesniąją dukrą Helgą, kuri yra viena iš pirmųjų mokinių Oakvillės high-schoolėj. Kai tik baigs viduri- nę mokyklą ir Helga apleis Oak- villę.

Nors gaila, kad mūsų jauni- mas apleidžia Oakvillę, bet kar- tu ir džiugu, kad jie žengia pirmyn prasiimušdami į pirmu- nes eiles kanadiškame ir ame- rikoniškame gyvenime, kuriam jie bus tinkamai pasiruošę.

Irgi nenuleidžia rankų ir neužsikasa

Likę Oakvillėj vyresnieji bu- vsios Frenzelynės buvusieji gy- ventojai irgi nenuleidžia rankų ir neužsikasa savyje. Beveik vi- si jų išleidami savo vaikus į platųjį pasaulį, patys tvarkosi ir, galima pasakyti, įsikūrė ne- blaigai. Jonas Žiūraitis pabaigė

Mc. Masterio universitetą Ham- iltone ir dirba sąskaitybės de- partamente BA Zibalo kompani- joj. Vincas ir Milda Žemckai turi savo daržininkystę ir Vin- cas, be to, dirba taipogi BA. Onutė ir Vytautas Puikauninkai taipgi labai gražiai įsikūrė ir gyvena puikiame naujame na- me. Į plačiąją Kanados visuo- menę gal labiausiai už visus pra- simušė dr. Pranas Ancevičius. Jisai pagarsėjo ne tik savo po- litiška veikla du kartus kandi- didatūdamas į Kanados fede- ralinį parlamentą ir vadovauda- mas socialistų partijos Etninei tarybai, bet sudarė sau vardą pasireikšdamas savo straipsniais spaudoje. Jo straipsniai didžiau- siame ir rimčiausiame Kanados dienrašty "The Globe and Mail" visad susilaukia didelio atgarsio

ir labai palankių komentary. Ypač gyvai buvo komentuojami jo straipsniai, liečiantieji Niki- to Chruščevo kelionės į Ame- riką. Matomai, kad tų straips- nių pasėkoj dr. Ancevičius buvo pakviestas radijo stoties CHWO specialiams komentarams apie sovietų premjero kelionę. Ra- dijoje stotis pristatė jį kaip au- toritetą sovietinio komunizmo klausimuose ir rugsėjo 14 bei 18 skyrė mūsų tautiečio kome- tarams net po pusvalandį. Kome- tarai buvo pravesti diskusi- jų formoje su radijo stoties ži- nių skyriaus vyriausio redaktori- u Mr. Cy Young. Kitos radi- jo stotys labai palankiai atsi- liepė apie Ancevičiaus kome- tarus ir patiekė jo nuomonę kaip autoritetinę.

Praėjusių vasarą dr. Ancevi- čius buvo stipriai apsigėris ir birželio liepos mėnesiais buvo įtozias jam buvo visiškai uždrau- dėš dirbti pašalinį darbą. Bet dabar jis vėl grįžta prie sveika- tos, ir nors dar gydytojo prie- žiūroj, bet vėl pradėjo rašinėti į The Globe and Mail ir, kaip matome, reikštis radijo kome- tatorium.

Nepamiršta ir lietuviškų reikalų

Oakvillės lietuviai, nors ir gy- vena nuošaliai nuo Toronto ir Hamiltono, kur reikišias plati lietuviška veikla, bet kiek ga- lėdami prisideda ir prie tų lie- tuviškų centrų. Ryšium su Lie- tuvių Namų Hamiltone vajum,

Melrose Park, Ill.

Balfo susirinkimas

Balfo 117 skyr. susirinkimas įvyks spalio mėn. 4 d., 3 val. po pietų (tuojau po SLA susirin- kimo) Proibish salėje. Bus paskirstytas gegužinės pelnas, aptarta rudeninis vajus ir kiti šalpos reikalai. Prašome visus atsilankyti. —Skyr. valdyba.

* Prie žalios šviesos įstata- mas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių sta- tistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukančių mašinų... Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampo.

PRARITĖ JAV LAIVYMO BONUS

oakvillečiai parodė didelę talpą valgytin su kitomis kolonija- mis. Iš neskaitlingos Oakvillės kolonijos Lietuvių namų šėrus iki šiol pirkto sekantieji tautie- čiai: po tris šėrus pirkto Kryge- riai ir Ramanauskai, du šėrus nupirko Aulinskai, po vieną šė- rą pirkto Ancevičiai, Ramonai ir Vegeliai. Vienas šėras kai- nuoja \$100. Reikia tikėtis, kad Oakvillėj neatsilikis nė viena lie- tuviška šeima nuo to vajaus ir nupirks bent po vieną šėrą. KNT.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMĄ.

Dabar yra lai- kas tinkamai įrengti savo namų vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materijolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

visą spalio-October mėnesį — Illinois gub. William G. Stratton paskelbtu TAUPYMO IR SKOLINIMO MĖNESIU — vaišins visus savo taupymo ir skolinimo narius bei sve- čius skania kava, lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Kviečiame visus aplankyti mus. Kviečiame ir tuos, kurie pas mus dar netaupo.

CHICAGO SAVINGS kurtas jau viršija \$36,000,000.00. Mūsų įstaiga stipri ir saugi, bet didesniais augimui kiekvieno taupytojo santaupos apdraustos federalinėje val- džios įstaigoje. Per 36 metus CHICAGO SAVINGS visada pilnai išmokėjo taupytojams indėlius aukštesniais dividendais negu daugumas panašios rūšies įstaigų mokėjo.

Argi galite rasti tinkamesnę, saugesnę ir pelningesnę finansinę įstaigą taupo- miems pinigams laikyti?

Be to, pas mus taupytojai veltui gauna visą eilę patarnavimų. Mes iškeičiame šėimos čekius ir mokame įvairiausias šėimos bilas. Mūsų įstaiga yra moderniausia- siai įrengta vien tik taupytojų patogumui. Kviečiame visus, kurie pas mus nėra buvę, užėiti, apžiūrėti įstaigą, o spalio mėnesį ir pasivašinti.

JOHN PAKEL, Prezidentas

Chicago Savings and Loan naujoji įstaiga

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue

Telef.: GROvehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8, šeštadienį 9 iki 12:30 valandos.

AR ŽINOTE, KAD

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA

4 1/4
DIVIDENDO

už apdraustus

SHARE ACCOUNTS — šėrų sąskaitos investmentus?

Užėikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad ga- lėtumėte gaut didesnę nuosimtį už savo santaupas

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Telef.: HAYmarket 1-2028

Visos taupytojų sąskaitos apdraustos iki \$10,000.00

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.,
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at
Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:		Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.		metams \$11.00	
		pusei metų 6.00	
		trims mėnesiams 3.50	
		viename mėnesiui 1.25	
		Užsieniuose	
		metams \$14.00	
		pusei metų 7.00	
		viename mėnesiui 1.50	
7 cents per copy, 10c. at. Saturday			
Dienraščio kainos:			
Chicagoje			
metams \$13.00			
pusei metų 7.00			
trims mėnesiams 4.00			
viename mėnesiui 1.50			
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.			

Politinė Chruščiovo vizito reikšmė

Vakar šioje vietoje kalbėjome apie tai, kiek naudos Chruščiovas turėjo iš savo atsilankymo Jungtinėse Valstybėse komunizmo propagandai. Mūsų nuomone, jo propaganda šioje šalyje nelaimėjo nieko, nes Chruščiovas per daug drąsiai melavo ir per daug aiškiai veidmainiavo, — nors yra žmonių, kurių nuomonė kitokia.

Atstovas Francis E. Walter (dem. iš Pensilvanijos), Neamerikinės veiklos tyrinėjimo komiteto pirmininkas, sako, kad, SSRS premjeras laimėjo "pasibaisėtiną pergalę komunizmui". Kongresmanas Walter apgailestauja ir piktinasi administracijos (federalinės vyriausybės) pataikavimu prez. Eisenhowerio atkviestam svečiui, dariusios spaudimą visuomenėje ir kongrese, kad nebūtų keliama viešumon nemalonios Chruščioviui tiesos. Dabar, kai Rusijos diktatorius išvažiavo, kongresinio komiteto pirmininkas žada paskelbti komiteto surinktą medžiagą apie "Chruščiovo piktadarybes" ir įrodyti faktais bei dokumentais, kad Sovietų Rusijos diktatorius esąs "vienas kruviniausių šiandien gyvenančių tyronų".

Šitoks kongresmano Walterio (ir ne jo vieno) reagavimas, atrodo, greičiau mūsų nuomonę patvirtina, negu jai prieštarauja, nes tai liudija, kad Chruščiovo propaganda sukėlė Amerikoje ne draugingas, o priešiškas jam nuotaikas.

Tačiau tai, kaip minėjome, liečia Jungtines Valstybes. Kaip jo propaganda paveikė kitų šalių žmones, tai kitas klausimas. Galimas dalykas, kad kitose šalyse (ypač anapus Geležinės Uždangos) ji pakenkė laisvės reikalui. Bet apie tai spręsti, kol kas dar per anksti, nes nėra pakankamai žinių.

Tačiau — kokią politinę reikšmę turi Chruščiovo vizitas Amerikoje?

Situo klausimu gana daug pasako vienos ir kitos pusės oficialūs pranešimai, padaryti po jo atsilankymo Washingtono.

Berlyno problema neišspręsta

Iš bendrojo prez. Eisenhowerio ir prem. Chruščiovo komunikato spaudai matyti, kad svarbiausia jų dviejų pasikalbėjimų tema buvo Vokietijos sujungimas ir Berlyno padėtis. Iš jų dviejų komunikato aišku, kad ne vienu šitų klausimų nebuvo pasiekta susitarimo; vietoje to, abiejų pusių sutikta, kad Berlyno problema bus svarstoma toliau, arba atgavinus užsienio reikalų ministerių konferenciją, kuri ejo Zenevoje, arba įprastais diplomatiniais keliais.

Bet prezidentas gavo žodį iš Sovietų premjero, kad Kremlius nesims jokių saivališkių žygių Berlyno padėčiai pakeisti. Mums atrodo, kad tai yra pats svarbiausias praktiškas tų pasikalbėjimų rezultatas Vakarams.

Šito susitarimo — atseit, Chruščiovo prižado — svarba paaiškės, prisiminus Berlyno klausimo istoriją.

Chruščiovo užsimojimas

"Berlyno krizė" sukėlė Nikita Sergejevič Chruščio, niekas kitas.

Nesileidami į detales, kaip ta krizė kilo ir kaip ji vystėsi, priminsime tik, kad Chruščiovas pasiuntė Vakarų vyriausybės ultimatyvų reikalavimą kraustytis lauk iš Berlyno; kad šituo reikalu buvo sušaukta keturių užsienio ministerių konferencija ir kad per visą jos posėdžių laiką sovietų delegacija kietai laikėsi to ultimatumo, sutikdama vien prailginti jo terminą; o tuo tarpu Chruščiovas laiks nuo laiko darė aktyvesnius pareiškimus, kartais net visai atvirai grasindamas Vakarams karu.

Štai, kokią žinią iš Washingtono išspausdino 1959 m. liepos 3 d. Chicagos dienraštis "Sun-Times", pasiremdamas Harrimano pranešimu apie jo pasikalbėjimą Chruščiovo kabinete, Kremluje, Berlyno klausimu: Chruščiovas pasakė, kad jo pasiūlymas dėl Berlyno yra galutinis; kad Berlynas turi būti paverstas "laisvu miestu", pavesdus susisiekimo su juo kontrolę komunistiniam Rytų Vokietijos režimui; kad, jei Vakarai bandys tai kontrolei priešintis, tai Sovietų Sąjunga stos visomis savo ginkluotomis jėgomis į pagalbą Rytų Vokietijos komunistams.

Chruščiovas plūdosi "necenzūriškais žodžiais" ir reikalavo, kad Averell Harrimanas (buv. JAV ambasadorius Maskvoje) perduotų jo pareiškimus prez. Eisenhoweriui. Kai amerikietis atsakė, nes jisai nesąs prezidento pasiuntinys, o esąs atvykęs į Maskvą savo privačiais reikalais, tai Chruščiovas pareiškė: "Tai aš pats pakaksyiu Eisenhoweriui". Kremliaus diktatorius kalbėjo "kaip Hitleris".

Harrimanas vistiek pasiuntė į Washingtoną per Amerikos ambasadorių Thompsoną smulkų raportą apie tą pasikalbėjimą Kremluje, ir administracijos sluoksniuose kilo dėl to daug susirūpinimo.

Tai buvo pertraukos metu tarp dviejų Zenevos konferencijos sesijų.

Vakarai nenusileido

Washingtonas susirūpino, bet nenusileido. Antrojoje užsienio reikalų ministerių konferencijos sesijoje Jungtinės Valstybės su savo vakariniais sąjungininkais laikėsi prez. Eisenhowerio paskelbto nusistatymo: "Principo klausimais nenusileisime nė per colį".

Chruščiovas nieko nepesė.

Nėra jokios abejonės, kad jisai tikėjosi laimėti. Ii-pes į diktatūros viršūnę, jisai norėjo pademonstruoti savo galybę, atlikdamas tai, ko negalėjo padaryti Stalinas, kuris kėsinosi pasiglemžti Berlyną, bet neįstengė.

Berlynas, iš tiesų, yra silpniausia vieta Vakarų pozicijose Europoje. Grynai militariniu požiūriu, jisai yra neapginamas. Sovietų armija galėtų kaip bematant jį "nužnybti" ir įmesti į Kremliaus krepšį. Bet kas tada atsitiktų?

Tada kiltų visuotinis karas! Nes Vakarai negali atiduoti Berlyną Sovietų Sąjungai, jeigu jie nenori prarasti Vakarų Vokietiją — ir visą Vakarų Europą. Tai aišku, kaip diena.

Bet Chruščiovas nenorėjo apie tai galvoti. Apakintas troškimu padaryti tai, ko neįstengė padaryti Stalinas, jisai nenorėjo tikėti, kad "ištižusios" "buržuazinės valdžios" turės drąsos pasipriešinti jo agresijai.

Panašią klaidą 1939 m. padarė Hitleris — ir žlugo. Chruščiovas iš to tiek tiek pasimokė, todėl karo dėl Berlyno jisai nepradėjo. Bet kaip diktatorius gali trauktis atgal ir prisipažinti, kad jo "didvyriškas" žygis nepasisekė?

Washingtonas parūpino Nikitai "pasitraukimą su

APŽVALGA

KODĖL KREMLIUS BĮJO LAISVĖS?

Nikita Chruščiovas labai pyko, kada, jam viešint Jungtinėse Valstybėse, kas nors jį paklausdavo, kodėl sovietų valdžia daro obstrukciją Amerikos radijo pranešimams, siunčiamiems į aną pusę Geležinės Uždangos, ir kodėl jį cenzūruoja Amerikos laikraščių korespondentų telegramas, siunčiamas iš Maskvos, — tuo tarpu kai JAV valdžia Maskvos radijo pranešimams nedaro jokių kliūčių pasiekti Amerikos publiką ir j sovietų korespondentų, reziduojančių šioje šalyje, darbą visai nesikiša.

Chruščiovas sakė, kad žinių cenzūravimas ir siuntinių trukdymas — tai Sovietų Sąjungos "vidaus reikalas". Visi žino, kad spauda, radijas ir kitos siuntiniojimo priemonės Sovietų Sąjungoje yra ne tik cenzūruojamos, bet yra absoliučioje valdžios kontrole. Žodžio ir spaudos laisvės komunistų valstybėje nėra.

Taip pat nėra komunistinėje Rusijoje opozicinių partijų, nėra laisvų darbininkų sąjungų ir nėra iš viso jokių nepriklausomų visuomeninių organizacijų. Nėra ir laisvų rinkimų į sovietų "parlamentą", nes kandidatus stato vien tik valdančioji partija.

Neruo autokratijos laikais Rusijos žmonės jau buvo įgiję šiek tiek laisvės: galėjo leisti įvairių krypčių dienraščius bei žurnalus; priešingos valdžiai partijos stovydavo savo kandidatų į parlamentą (Valstybės Dūmą); atstovai viešai kritikavo valdžią, šaukdavo balsuotojų mitingus, siūlydavo priešingus valdžiai sumanymus.

Kodėl gi tas žmonių teises bei laisvės komunistų valdžia panaikino? Daugiau kaip per 40 metų turėję visą galią savo rankose ir išauklėję komunizmo dvasioje jau kone dvi kartas žmo-

nių, Sovietų Rusijos valdovai vis dar jais nepasitiki. Stalinas gyrėsi, kad jo valdžia esanti "teisingiausia" ir "geriausia žmonėms", bet laisvės jiems nedavė. Chruščiovas taip pat giriasi, kad tik komunistinė santvarka ir sovietinė valdžia, kurios priešakyje jisai stovi, geriausiai patenkina darbo žmonių reikalus bei troškimus, bet laisvės žmonėms jisai negrąžina. Negrąžina net tos apkarpytos laisvės, kurią jau buvo išsikovoję Rusijos caro valdiniai. O kapitalistų Rusijoje jau seniai nebėra.

Tai nejaugi Rusijos darbininkai ir ūkininkai yra taip sugedę arba tokie tamsuoliai, kad negalima pasitikėti jų sąžine ir protu, suteikus jiems laisvę?

Atsakymą į šitą klausimą rasime bolševizmo tėvo Lenino raštuose.

Lenino pažiūra

Rusijoje buvo revoliucija 1905—6 metais. Bet ji nepasisekė. Caro kariuomenė ir policija ją nuslopino, ir 1907 m. išgalėjusi reakcija revoliucionierius gaudė, areštavo ir žudė. Caro imperijoje siautė kontr-revoliucija.

Štai ką tada rašė Leninas, pasprukęs į užsienį:

"Kontr-revoliucija atgavo savo pajėgas ir ji elgiasi visai teisingai iš savo taškaregio, laudydama konstituciją. Reakcijos žmonės — tai ne liberaliniai Balataikiniai (balataika — tai rusiškas muzikos instrumentas, mažesnis už gitarą. — "N." Red.). Jie — priekšmo žmonės. Jie žino, mato iš patyrimo, kad mažų mažiausia laisvė Rusijoje neišvengiamai veda į revoliucijos kilimą. Reikia viso begalinio rusiško ka-deto (konstitucinio demokrato, liberalo. — "N." Red.) ir nepartinio pažangaus inteligento bukaprotiškumo dėl to klyk-

garbe", pakviesdamas jį pasimatyti su prez. Eisenhoweriu ir "pamatyti Ameriką".

Ir kaip dabar Chruščiovo propagandos aparatas pučia burlabulą iš jo kelionės į Ameriką! Kaip pats Chruščiovas, sugrįžęs į Maskvą, giriasi savo "draugiškais ir naudingais" pasikalbėjimais su prez. Eisenhoweriu apie "taiką"! O apie "pergalę" Berlyno klausimu — nė žodžio.

Kvaila Nikitos avantiūra yra patydomis likviduojama.

Ar gerai prez. Eisenhoweris pasielgė, padėdamas Kremliaus diktatoriui išgelbėti savo prestižą, pasakys istorija. Bet šiandien Nikita turi būti dėkingas JAV prezidentui, o ne prezidentas jam. Žiūrėsime, ar jisai už gerą neatsilygins vėl kokia nors bolševikiška kiliuyste?

It apie vyriausybės deprotyste". (Lenino raštų tomas 10, pusl. 211).

Matote. Leninas plūsta "be-galiniais bukapročiais" Rusijos liberalus ir nepartinius pa-žangiuosius inteligentus, kurie protestavo prieš žiaurius caro valdžios darbus ir konstitucijos laužymą, žudant asmenis, dalyvavusius revoliucijos sąjūdyje. Jisai sako, kad reakcinė valdžia elgiasi, "iš savo taškaregio", visai teisingai, laudydama konstituciją ir žiauriai naikindama laisvės li-kučius!

Ji elgiasi "teisingai" dėlto, kad ji žino iš patyrimo, kad, davus Rusijos žmonėms nors mažų mažiausią laisvę, ims "neišvengiamai" kilti revoliucija!

Despotizmo saugumas

Vadinasi, pagal Leniną, despotizmas dėl savo saugumo negali ir neprivalo duoti žmo-nėms nė trupinio laisvės ir, šituo sumetimū vadovaudamasis, despotizmas turi "teise" lauzyti konstituciją ir vykdyti kruviną terorą.

Šitą despotizmo "teisę" Leninas pasicėmė, įvykdes 1917 m. spalio — lapkričio perversmą ir pagrobęs į savo rankas valdžią.

Idomu, kad Rusijos bolševikų vadai taip rašė tada, kada jis dar laikė save socialdemokratu, t. y. demokratiniu socialistu. Ar nuostabu, kad tolimesnėje savo "evoliucijoje" Leninas virto žiauriausiu tyronu, žiauresniu ir už caro ministerį Stolypiną, kuris revoliucionierius teisė karo teismais ir korė!

Tačiau Leninas klydo, manydamas, kad caro valdžios žiaurumas buvo "visai teisingas". Istorija parodė ką kita. Nuslopinti kruvinomis ekzekucijomis laisvės judėjimą Rusijoje, caro valdžia laikinai išsaugojo autokratijos galią, bet, tik dešimčiai metų praėjus, kilo antra revoliucija — caro sostas sugrūvo, o pas-kui žuvo ir Romanovų dinastija.

Lenino nustatyta žiaurasis despotizmo ir teroro keliu ejo jo įpėdinis Stalinas ir dabar eina Stalino įpėdinis Chruščiovas. Trupiniai laisvės, kurie buvo pasireiškę Rusijos liaudyje po Stalino mirties, tapo vėl sutrempti, nes Kremlius pabūgo, kad žmonės, gavę šiek tiek laisvės, reikalavus jos daugiau ir, pagaliau, sukils.

Despotai yra savo despotiškos sistemos vergai!

Tačiau, kaip klydo Leninas, girdamas caro budelių išminčių, taip klysta ir dabartinis sovietų imperijos valdovas. Kremliaus valdiniai keičiasi, nes jie yra žmonės, o ne mašinos. Vieną gerą dieną jie su tyronais atsiskaitys.

Eloyra Dulaitienė-Glemžaitė

KUPIŠKIO APYLINKĖS

ZEMDIRBIAI

(Iš "Kupiškėnų Senovė")

18.

Kiekvieno ūkininko kluone stovėdavo žardai. Ant jų sužarstydavo linų galveles, žirnius, dobilų sėklas ir pan. Linų galvelės, šukuojamos ar j kazilus nudaužomos, nuo stiebo atsikvoja su plaušu, todėl ant žardų sužarstytos laikosi ir būna tol, kol sėkla visai prinoksta ir išdžiūsta. Nupiautus žirnius taip pat sužarstydavo ant žardų; jie ten išdžiūdo iki mėnesio laiko. Tada žirnius nuimdavo ir kuldavo kultuvais arba arklinė mašina.

Zardus statydavo kluono šone, į žemę įkasami trys ar keturi stori ilgi stulpai, maždaug 4 metrų aukščio. Prie stulpų skersai prikalamos 6—7 kartys, ant kurių ir sužardomos javų sėklos arba kas kita.

Nuėmę nuo žardų, dalį geresnių linų galvelių palieka sėklai neiškultas, o kitas kulia ir iš jų sėmenų daro aliejų.

Linų pėdelius neša į pievelę ir išrišę, palikę grįžtes po pėdeliais, kloja ant žemės, kad spalvis atsigultų; kiti linus merkia linamarkose. Kupiškio apylinkėje dažniausiai linus merkdavo tam tikrose, ypatingai paruošiose linamarkose. Kai linai tam tikrą laiką pamiršta, tiek, kad jau spalvis atšoksta, tada juos išima iš linamarkų ir čia pat pakloja, kad išdžiūtų. Sausus linus suriša į pėdelius tomis pat grįžtėmis ir sukrauna klojime pašalėje, kur jie būna, kol ateina nuimimo laikas. Linus mina, kai visi laukų darbai nudirbti.

Seniau, kai nebuvo minamų mašinų arba sunku buvo jas išsinuomoti, linus mindavo vyrai ir moterys. Išmintus linus braukdavo ant brauktuvių, o paskui šukuodavo medinėm ir geležinėm šukom. Verpimui skirtus linus dar šukuodavo šeriniiais šepčiais.

XIX a. antroje pusėje, o taip pat XX a. pradžioje Kupiškio apylinkėje sėdavo daug linų pardavimui. Juos parduodavo tik išmintus ir nubruktus. Iš pasėtų trijų centnerių sėmenų tik dešimtajai nubruktųjų linų dalį ūkininkai pasilikdavo savo namų reikalams.

Kūlimas

Seniau rugius kuldavo kultuvais. Kultūvas susideda iš trijų dalių: siaustuvės, spragilo ir virvutės. Kultūvo kotas, apva-

lus, ažuolinis, dviejų metrų ilgio, vadinamas "siaustuve". Prie siaustuvės virvelė prikabinamas kočėliukas, vadinamas spragilu. Vienas spragilo galas ir plonesnis siaustuvės galas yra užrąntyti, kad virvelė nenusmuktų. Virvelė yra lininė, pusės metro ilgio. Ją užneria už užrąntyto siaustuvės galo, o kitą galą užriša už kačėliuko rąntytumo. Tuo būdu sukabinę abi dalis, gauna kultuvą.

Rugius ir kitus javus kuldavo rytais dviese, trise ir daugiau, kiek yra šeimynos. Kultūvais kuliant, talkos nekviessdavo. Du kūlėjai per vieną rytą gali iškulti 40 ar 50 pėdų rugių. Yra sakoma: "Iškulia vieną rugių pėčimą" — tiek, kiek tam kartui buvo paimta. Vienas rugių pėčimas iškūliamas per 2—3 valandas.

Kūlimui pėdus sukloja klojime ant laito, o kai klojimas būna prikrautas pilnas, tada pradeda kulti prie klojimo ant laito. Priešpriešiais dviem eilėm sukloja 20 iki 50 pėdų, — žiūrint, kiek yra vietos, — taip, kad pėdų viršūnės gultų į vidų. Tada abu kūlėjai sustoja vienas prieš kitą ir pradeda kulti. Jei laite vietos mažai, tai abu jie susimeta į vieną pusę. Kulia sutartinai, laikydami tam tikro ritmo, tuomet daug lengviau kulti: pirma vienas paklotus javus kultūva seria, tada — kitas. Atrodo,

tarytum kas saktų: "Pats su pačia, pats su pačia..." Kai kulia trise, tai ritmui atitinka žodžiai: "Pats su pačia, pats su pačia, piemuo trečias...", o kai kulia keturiose, tai, jiem sutartinai, tarytum kas saktų: "Kampe tupi, kampe tupi, kuliam keturiose..." Jei kuldami netariai, darbas eina nesparčiai, o ir kultūvai gali susikabinti. Kai kuris kūlėjas seria kultūvu per retai arba per tankiai, kiti tuoj tai paslebti, nes tada surinka visa eilė. Dažniausiai kulia trys arba keturi žmonės, bet geriausia ir smagiausia kultū penkiem.

Seniau dvaruose, kol dar nebuvo kuliamųjų mašinų, kuldavo 8—10 žmonių. Tada visi išvien ir iš karto kultūvais šerdavo. Paklotus javus iškūle, pėdus pakelia, išpurto, varpas rankomis sulanksto, kad užsilikę grūdus išbyrėtų, ir neša pastogėn, daržinėn arba padeda klojime, jei yra vietos. Iš nesulankstytų šiaudų daro kūlius.

Iškultus grūdus sustumia nuošaliai į krūvą tam tikru stūmiku, vadinamu "stūma". Stūma yra įrankis, padarytas iš ilgo koto ir lentelės. Lentelė būna 40 cm ilgumo ir arti 20 cm platumo; jos viduryje išgrežiama skylė ir į ją įstatomas kotas. Laita švariai pašalvus, vėl klojami kiti rugių pėdai. Taip kulia tol, kol iškulia visus vie-

no paėmimo rugius, t. y. tiek, kiek buvo pasiskyrę tam rytui iškulti.

Kūliai. Kai javus kuldavo kultūvais, šiaudas likdavo sveikas. Iš gerų, nesulankstytų šiaudų surišdavo kūlius.

Iškultų rugių pėdą suimdavo už varpų, papurlydavo, kad išbaigtų byrėti grūdai ir užsilikusios žolės, tada švarų ir nesulankstytą šiaudą grįžte surišdavo į kūlius. Kūliai būdavo dideli — viso pūdo (16 kg) svorio ir viso šiaudo ilgumo, beveik žmogaus ūgio. Kūliai buvo reikalingi stogui dengti, paskerstam paršui nusvilinti, lovos čiužiniams, grįžtėms miežių, avių pėdamis rišti (jau nuo 1930 metų vasarąjus žėdų neberišdavo), ant aukšto spėdėtėms oboliams žiemai apdengti, iškloti bulvių kapėdai ir kitiems ūkiškiems reikalingams.

Kūlius sukraudavo klojimo pastogės pašalėje taip, kad kūlio drūtgaly, kuris be varpų būtų lauko pusėje. Taip sukrauti kūliai neišvirsdavo, gerai laikydavosi ir nuo lietaus nepermirkdavo.

Kai rugiai kuliami mašina, šiaudas susilanksto, ir iš tokių šiaudų kūlių jau nebepadarysi. Jei kam reikdavo pasidaryti kūlių, tada truputį rugių pėdų palikdavo kultūvais kulti.

(Bus daugiau)

DETROITO NAUJIENOS

Dioco vakaras — spalio 24 d.

Be eilės kitų įdomių subvirmų, labiausia dėmesio vertas yra Detroito Lietuvių organizacijų centro tradicinis vakaras. Pirmą Diocas pasikvietė Čiurlionio ansamblis, o šiemet programą atlikti sutiko režisierė Z. Arlauskaitė-Mikšienė ir jos vadovaujamas Dramos mėgėjų sambūris.

Veikalas? Liudvyko Fuldos 3 v. komedija "Stebuklingi vaikai". Vaidins 11 aktorių, įskaitant ponią režisierę. Vieta — Ispanų salė (priešais šv. Antano bažnyčia). Vaidinimo pradžia — 6:30 val. vakare. Po vaidinimo šokiai ir bufetas.

Šis vakaras nepaprastas dar vienu atveju: jo metu Detroito Dramos mėgėjų sambūriui sueina 10 metų! Maloni, apvali sukaktis! Bet apie tai parašysime

Paminės "Amerikos pirty" 60 m. sukaktį

Spalio 11 d., sekmadienį, Lietuvių kultūros klubas paminės lietuviškojo teatro 60-ties metų sukaktį. Kaip žinia, pirmasis lietuviškas vaidinimas, J. Vilkutaičio "Keturakio komedija "Amerika pirtyje", buvo atliktas Palangoje 1899 m. rudenį. Minėjimas įvyks Tarptautinio meno institute. Pradžią 4 val. po pietų. Apie šį minėjimą duosime daugiau žinių sekančią savaitę ar kita vėliau.

Detroito šaulių išvyka

Tai bene paskutinis savos rūšies piknikas gamtoje šį rudenį: spalio 4 d. Detroito šaulių būrys rengiasi išvažiuoti į p. p. Kodačių vasarvietę Nida. Ponių Kodačių vasarvietę daugeliui de-

troitiškų žinoma, nes ne viena šeima kelinti metai ten praleidžia atostogas. Graži vieta prie Linden, Mich., miestuko, netoli Flinto. Ažuolynas ir ežerukas. Teko prieš kelias dienas tose apylinkėse būti: kokios nepaprastos spalvos, medžių lapų šaloms palietus, gali nupasakoti tik poetai! Poetus nepretenduojau, tad atgal prie šaulių. Jie išvyką rengia, pirmininko J. Petrušionio žodžiais, ne pasipelnymo tikslu, o suartėjimo, pabendravimo. Bus išvažiuojam dalyviams vaisės ir sportinio šaudymo varžybos. Organizavimui į minimą išvyką kelionė pradama 10 val. ryte nuo Gaivos krautuvės. Tačiau Nidos vasarvietę žinantieji, gali pavieniai į ten važiuoti anksčiau ir vėliau. Visais su išvažiuoju surištais reikalais suinteresuotieji prašomi kreiptis į p. Petrušionį telefonu ar asmeniškai: Gaivos kr. tel. nr. TA 5-9783, buto tel. nr.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo
Walter F. Mumford, United Steel Corp. prezidentas, neišikiomis sąlygomis susižeidęs, atgabentas į Hyannis, Mass., ligoninę, kur jo padėtis skaitoma kritiška.

TA 5-1115.

Naujasis klebonas

Pereitą šeštadienį per lietuvišką radiją kun. K. Simanavičius pranešė, kad naujuoju šv. Antano bažnyčios klebonu pavorintintas, po kun. dr. Igno Boreišio mirties laikinai tas pareigas ejęs, čia gimęs lietuvis kunigas Valteris Stankevičius. Iš naująjį kunigą pažįstančiųjų teko girdėti, kad tai pats tinkamiausias klebonas šimtu procentų lietuviškai Detroito parapijai. Esą, ne tik gerai kalbąs lietuviškai, bet ir suprantąs lietuviškus reikalus. Dar jam būnant tik laikinai einančiu pareigas, jau tekę LB atstovams susidurti dėl šeštadienei mokyklėlei patalpų gavimo ir nustebti jo tolerancija ir supratingumui (patalpos buvę gautos be jokių rezervų).

Kandidatams į mechaninius braižytojus

Žinau, kad Detroito daug yra tautiečių, kurie mokėsi anksčiau, arba dabar tebesimoko mechaninės braižybos. Pradedantiems (detailistams), paprastai, labai ir labai sunku yra į darbą įsispirauti. Ypatingai sunku niekada braižyboje nedirbusiems ir ne inžinieriams, nors būtų ir kelių metų keleriopų kursų baigęs. Bet jeigu jau kartą kas įsitaiso ir bent metus išsilaiko, tai niekas vėliau į amžių dėmesio nebekreipia. Bendrai ir trumpai kalbant, detailistams (nedirbusiems) gauti braižyboje darbą, kartais čia Detroito reikiama laukti progos metus, dvejus ar keletą metų. Beje, šiuo laiku yra tokie metalai, kada darbą galima gauti! Tiek iš skelbimų laikraščiuose, tiek stebėdamas Chrysler Engineering naujai priimtuosius, žinau, kad dabar imami detailistai pas visus tris automobilių didžiuosius ir, be to, kitose mažesnėse kompanijose. Todėl noriu įspėti visus braižyba suinteresuotuosius: eikite, belskite ir tikrai kur nors įsitaisysite. O braižytojo darbas bei užmokestis, palyginti, auto pramonėje labai geras.

Dr. A. Margeris dėmesiai

(Laisvoji tribūna)

Dr. A. Margeris grįžęs iš dabartinės Lietuvos, tur būt, parašys ir kokią nors knygą apie tai, ką jam ir kitiems ištikimiesiems sovietų Lietuvoje teikėsi parodyti, o gal dabartiniai Lietuvos valdovai už knygos parašymą ir honorarą sumokės. Žinoma, jei Dr. Margeris tokią knygą rašys, ji labai skirsis nuo į paties knygos, kurią jis rašė apie gyvenimą Nepr. Lietuvoj prieš 30 m. Tada jis po Lietuvą be jokių palydovų ir politrukų važinėjo, kur tik norėjo ir anoje savo knygoje ne tik teigiamas Lietuvos gyvenimo puses, bet aprašinėjo ir tai, kas jo akimis žiūrėjęs buvo ir neigiamas. Ir tas visai natūralu.

Dabartinėje jo knygoje jokių neigiamų reiškinų negalės būti, nes jam ir kitiems parinktiems senos tėvynės lankytojams rodyti tik tai, kas Kremliams satarpų manymu tinka lietuviams amerikonomams, išvykusiems iš krajaus prieš 40-50 metų parodyti.

Todėl mano manymu, būtų labai gera, jei Dr. Margeris savo knygai panaudotų žemiau talpinamo, vieno charakteringo laiško iš Lietuvos ištrauką. Laiškas tik prieš kelias dienas gautas. Laišką parašė žmona savo vyrui, dabar esančiam Amerikoje. Jų turėta žemė dabar įjungta į koloniją, o likusiai jo žmonai duota prie trobos 60 arų sklypelis, (berods tai bus apie ¼ ha). Ji turi teisę laikyti vieną karvę, laisvais laikais turėjo 10, o pati turi dirbti kolūkyje, ir už tai gauna kokią tai natūra ir kolūkis turi jai suvežti pašarą, nes savų arklų, aišku, ji neturi. Dabar paskaitykime, ką ji savo vyrui rašo: (kalba palikta kaip originale).

"Stasy, apie save galiu tiek parašyti, kad dirbu kolūkyje sunkiai, taip pavargstu, kad nė valgyti nesinori parėjus iš darbo, o jei nenuėjį kokią dieną į darbą, tai atleks koks suskis pas tave su pastrošinimu ir pradėsi bauginti, neduosiu arklų, atimsiu pašarą, aru negausi. Tai toks Stasy pas mus gyvenimas, visai nebegali panešti ir taip rodo dirbam, o vis kaip tam ubagui terbos tuščios ir tuščios. Per 5 dienas nupioviem 4 su puse hektarų rugių ir sustatėm. Vieni dalgis piovė, man dar padėjo viena mergaitė, bet aš jai nuo savęs turėjau sumokėti. Turėjau 10 dienų rugius krauti, dienos karštos, taip pavargstu, kad legu velnias viską ima. Kolūkiu laukus nuvalėm, dabar liko rugiai sėti ir būtvės kasti. Tai taip Stasy vargstu, dirbu duoną užsidirbu".

Atrodo, kad iš tų kelių buvusios vidutinės ūkininkės žodžių, dabar turinčios virš 50 metų, yra labai "gražus vaizdas", kaip ten Lietuvoj žmonės kolūkiuose gyvena ir, anot paties boso Chruščiovo, jė kokios paramos iš savo giminių ir artimųjų Amerikoje nėra reikalingi. Dr. Margeris tokių kolūkių tikrai nelankė, todėl ir ši ištrauka atrodo labai tikty jo būsimai knygai.

—S. V.

Siek tiek iš studentų veiklos

Praėjus vasaros gražiam maionumams, Detroito studentija pradeda naują savo veiklos gyvenimo lapą. Šio mėn. 20 dieną senosios valdybos iniciatyva buvo suauktas visuotinis susirinkimas, kuriame buvo išrinkta sekantiems metams nauja valdyba iš tokio sąstato: pirmininkas (koordinuoja valdybos ir skyriaus veiklą) Arūnas Udrys; vice pirmininkas (reikalui esant perima pirm. pareigas) Jonas Šostokas; užsienų reikalų sekretorė (tvarko skyriaus pasidalino pareigomis: pirm. Bronė Badikonytė, vicepirm. A. Bludžius, išd. A. Juška, sekretorės L. Mingelaitė ir A. Vaičiūnaitė. Nurtarta surengti Santaros studijų dienas spalio 17-18 d. d. Kultūrinę susirinkimo programą atliko A. Iljasevičius, paskaitydamas Jono Šolūno ir Dalios Priokocytės eilėraščius. Nuspręsta pagyventi bendrą veiklą "visuomenės ir studentų tarpe". S. Š.

Iš pirmųjų naujosios valdybos reikalų yra suruošimas "initium semestri". Šis vakaras įvyks spalio mėn. 3 d. Dainavos stovykloj prie Manchesterio. Pradžią 6 val. vakaro. Bus prikaityta programa, o po to šokiai. Kviečiame visą Detroito studentiją, jų draugus ir rėmėjus

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonai: Prospect 8-3229
Rezid. tel.: WAlbrook 5-5076

Tel.: Prospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį ir seštadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Prospect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: Owens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-5849
Rezidencijos: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtį ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; antradienį nuo 1-5, trečiadienį tiktai susitarus.

PR 6-1795, rez.: Batavia, Ill., 4287MI
DR. JONAS G. BYLA
Nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEVERly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 vak. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: Portsmouth 7-5000
Rezid. telefonai: Republic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telefonai: GA 5-4800
Rezidencijos: GA 3-6630
Dr. Gražina-Irena KAGANIEC
GYDYTOJA IR CHIRURG
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Seštadieniais 2-5. Trečiadienį ir kitu laiku tiktai susitarus.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-9 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepią šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 popiet, antradienį ir penktadienį 5-8 val. vak.

DR. MARGERIS
grįžo iš Lietuvos ir priima ligonius nuo 2:00 iki 4:00 val. po pietų ir nuo 6:00 iki 7:00 val. vakaro kasdien, išskyrus sekmadienį.
3325 SO. HALSTED ST.
YArds 7-7299

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadienį nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4063 ARCHER AVENUE
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 po pietų, 7-9 p. m. Seštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

Ofiso telefonai: CLIFFside 4-2896
Rezidencijos: WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Seštadienį 2-6 val. po pietų.

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
Prospect 6-1930

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmadienį 8-10 val. vakaro, antradienį, trečiadienį ir penktadienį 6-9 v. v., seštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penktadieniais 2-4 val. ir 6-9 val. Trečiadieniais ir seštadieniais neprimia ligonius.

C. Z. VEŽELIS
DANTŲ GYDYTOJAS
4445 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.
Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROEZISTAS
Aparatai — Protėzai, Med. Bandadžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: Prospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadienį uždaryta), seštadienį 10 ryto iki 2 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 METŲ PATYRIMAS
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį, Penkt. ir sešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas — Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir neruotas akis. Egzaminiuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivias akis be operacijos. Įdeda netikrą — ar — Seičia aki pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti neįgirdintiems. Praktikuoja 29 metus.
Kalba: lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YArds 7-6616

STANKUS Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų. Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinį projektų.
Ofiso ir namų telefonai:
Prospect 8-2013
7403 SO. WESTERN AVE.
CHICAGO 36, ILL.

PERKRAUSTYMAI MOVING
Leidimais — Pilna apdrauda ZEMA KAINA.
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI (MOVING)
PERKRAUSTAU
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lithuanian Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: Frontier 6-1882

GRADINSKAS
1960 METŲ TV APARATAI
išsimokėtina. — Priimam senus. RADIJAI, FONOGRAFAI, VOKIŠKI APARATAI. PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
Frontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM, 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. VAKARUSKOS: pirmadienį 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—WEDNESDAY, SEPT. 30, 1959

NOW AT WOLSKY'S

NEW! A 2-Speed Washer at an Economy Price

MAYTAG Super Highlander

The most sensational washer—the most outstanding value—we have ever offered! Absolutely top quality (the only kind Maytag makes!) with more automatic and deluxe features than you'll find in some of the very highest priced washers.

LOW COST
EASY TERMS, TOO!

- 2-speed, 2-cycle operation—washes any fabric safely
- Choice of 3 water temperatures—HOT, WARM, and COLD
- Fully automatic—set it and forget it!
- Fully flexible—stop it, start it, change cycle any time!
- RUST-RESISTANT zinc-coated steel cabinet—only Maytag has it!
- 926 lint removers solve the lint problem!
- Full-time safety lid—prevents accidents!
- Pushbutton water level control—adjusts the water level to the load
- Metered Fill—adjusts to any water pressure
- Lifetime white porcelain wash tub—can't rust, can't stain!
- Gyrateam wash action—washes clothes Maytag clean!

Before you buy any washer...see the Maytag Super-Highlander!

COME IN TODAY!

WOLSKY BROS.

Furniture and Appliance Co.

FORMERLY GARRICK MUSIC SHOPS

733 West 63rd Street WENTWORTH 6-0085

CHICAGO 21, ILLINOIS

